

„Uwierz w siebie”

**Program terapeutyczny dla uczniów o specjalnych
potrzebach edukacyjnych**

Rok szkolny 2015/2016

Zespół Szkół Technicznych „Mechanik”

Spis treści:

1. Wstęp
2. Cele programu
3. Charakterystyka ucznia o specjalnych potrzebach edukacyjnych
4. Formy i metody pracy z uczniem
5. Zadania szkoły
6. Przewidywane efekty
7. Ewaluacja programu

1. Wstęp

Program terapeutyczny „Uwierz w siebie” skierowany jest do uczniów Zespołu Szkół Technicznych „Mechanik”, którzy z racji swoich specjalnych potrzeb edukacyjnych wymagają szczególnego wsparcia oraz dostosowanych do ich możliwości metod pracy. Wobec uczniów należy wprowadzić szeroko rozumianą zasadę indywidualizacji, pamiętając przy tym, iż specjalne potrzeby wynikają z wielu współdziałających ze sobą czynników:

- tkwiących w samym młodym człowieku,
- jego indywidualnych predyspozycji
- otoczeniu ucznia
- w środowisku rodzinnym i rówieśniczym
- w środowisku szkolnym

Uczeń powinien otrzymać więc odpowiednią pomoc, aby nie ponosić dodatkowych negatywnych kosztów emocjonalnych. Udział w realizacji programu pozwoli wyrobić w uczniach pracowitość, systematyczność, staranność, życzliwość, tolerancyjność oraz pozytywny obraz siebie. Cechy te będą pomagały każdemu uczniowi właściwie funkcjonować w społeczności szkolnej i przygotują go do podjęcia w przyszłości studiów lub satysfakcjonującej pracy zawodowej.

2. Cele programu

A) Cele ogólne:

- Rozpoznawanie i zaspokajanie indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych ucznia,
- Rozpoznawanie indywidualnych możliwości psychofizycznych ucznia,
- Wspieranie rodziców i nauczycieli w rozwiązywaniu problemów wychowawczych i dydaktycznych oraz rozwijanie ich umiejętności wychowawczych w celu zwiększenia efektywności pomocy psychologiczno - pedagogicznej dla uczniów.

B) Cele szczegółowe:

- Określenie zdolności i zainteresowań ucznia,
- Określanie przyczyn niepowodzeń szkolnych,
- Rozwijanie mocnych stron uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych,

- Wywoływanie i wzmacnianie motywacji poznawczej,
- Wdrażanie do samodzielnego uczenia się, korzystania z różnych źródeł informacji,
- Kształtowanie umiejętności dzielenia się swoją wiedzą z innymi uczniami,
- Wyrównywanie i kompensowanie deficytów poznawczych i rozwojowych,
- Wspieranie uczniów z wybitnymi uzdolnieniami,
- Zapewnienie uczniom możliwości lepszego przygotowania do dalszego kształcenia lub podjęcia pracy zawodowej,
- Budowanie poczucia własnej wartości, pozytywnego obrazu siebie i prawidłowej postawy do dalszej nauki,
- Psychoedukacja dla rodziców, wsparcie merytoryczne dla nauczycieli.

3. Charakterystyka uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych

Pod pojęciem ucznia ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi trzeba rozumieć zarówno dzieci i młodzież które posiadają orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, jak i te, które mają trudności w realizacji standardów wymagań programowych, wynikające ze specyfiki ich funkcjonowania poznawczo-percepcyjnego (niższe niż przeciętne możliwości intelektualne, a także dysleksja, dysgrafia, dysortografia, dyskalkulia), zdrowotnego (dzieci przewlekle chore) oraz ograniczeń środowiskowych (dzieci z rodzin niewydolnych wychowawczo). W grupie uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych znajdują się również uczniowie wybitnie zdolni, uczniowie z trudnościami adaptacyjnymi związanymi ze zmianą środowiska edukacyjnego a także osoby znajdujące się w sytuacji kryzysowej lub traumatycznej. Takie rozumienie specjalnych potrzeb edukacyjnych ma na celu wdrożenie i urzeczywistnienie idei wyrównywania szans edukacyjnych wszystkich uczniów.

1. Uczniowie niepełnosprawni:

- Uczniowie niepełnosprawni intelektualnie,
- Uczniowie niepełnosprawni ruchowo,
- Uczniowie niewidomi i słabowidzący,
- Uczniowie z wadą słuchu,
- Uczniowie z autyzmem i zespołem Aspergera.

2. Uczniowie przewlekle chorzy.

3. Uczniowie ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się:

- Uczniowie z dysleksją, dysortografią, dysgrafią,

4. Uczniowie sprawiający trudności wychowawcze:

- Uczniowie nadpobudliwi psychoruchowo,
- Uczniowie niedostosowani społecznie,
- Uczniowie z zaburzeniami zachowania,
- Uczniowie uzależnieni od substancji psychoaktywnych.

5. Uczniowie znajdujący się w sytuacji kryzysowej lub traumatycznej.

6. Uczniowie szczególnie uzdolnieni.

4. Formy i metody pracy

A) W szkole pomoc psychologiczno – pedagogiczna i terapeutyczna jest udzielana uczniom w formie :

1. Zajęć rozwijających zainteresowania oraz uzdolnienia - koła przedmiotowe, zajęcia pozalekcyjne (koło muzyczne, plastyczne, teatralne, wolontariat, zajęcia sportowe, koło modelarskie, koło żeglarskie i inne)

2. Zajęć dydaktyczno – wyrównawczych – organizowane dla uczniów mających trudności w nauce, w szczególności w spełnianiu wymagań edukacyjnych wynikających z podstawy programowej kształcenia ogólnego dla danego etapu edukacyjnego.

3. Zajęć specjalistycznych :

a) rewalidacyjnych ; organizuje się dla uczniów z zaburzeniami i odchyleniami rozwojowymi lub specyficznymi trudnościami w uczeniu się

b) socjoterapeutycznych- organizuje się dla uczniów z dysfunkcjami i zaburzeniami utrudniającymi funkcjonowanie społeczne

c) terapii psychologicznej – prowadzona indywidualnie przez psychologa z Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej w Jeleniej Górze.

4. Zajęcia relaksacyjne oraz integracyjne – organizowane w miarę potrzeby dla uczniów z zaburzeniami emocjonalnymi i społecznymi w formie indywidualnej lub grupowej.

5. Porad i konsultacji dla uczniów.

6. Porad, konsultacji, warsztatów i szkoleń dla rodziców i nauczycieli.

B) Metody:

- metody problemowe,
- metody prezentowania własnych poglądów,
- metody kształcące umiejętność argumentacji,
- metody aktywizujące,
- wzmocnienie słowne,
- gimnastyka umysłu Paula Dennisona,
- muzykoterapia,
- arteterapia - zajęcia plastyczne,
- metody pozwalające uczniowi oceniać stan swojej wiedzy,
- metody kształtujące prawidłowe stosunki interpersonalne; powierzanie ról społecznych w grupie (drama),
- metody kształtujące poszukiwanie, porządkowanie i wykorzystanie informacji z różnych źródeł; metody stosowania zdobytej wiedzy w praktyce,
- metody rozwijania zainteresowań,
- metody skutecznego porozumiewania się w różnych sytuacjach,
- ćwiczenia rozwijające wyobraźnię , twórcze myślenie,
- indywidualny tok lub program nauki.

5. Zadania szkoły

Niezwykle ważne przy udzielaniu pomocy jest nawiązanie współpracy między systemami, w których zanurzony jest uczeń, w szczególności w obrębie: jednostka - rodzina - szkoła - inne instytucje. Niewątpliwie diagnozowanie oraz podejmowanie interwencji w sytuacji wystąpienia u dziecka trudności w nauce spoczywa na szkole - na nauczycielach oraz wychowawcach.

Podstawowym zadaniem szkoły jest edukacja, jednakże wraz z pojawieniem się trudności w nauce u ucznia potrzebne jest współdziałanie wielu osób w celu udzielenia pomocy i zadbania o prawidłowy rozwój edukacyjny młodego człowieka. Kompetencje nauczycieli, rodziców, specjalistów wzajemnie dopełniają się, umożliwiając systemowe oddziaływanie na ucznia potrzebującego pomocy.

Szczególnie trudna sytuacja pojawia się wtedy, gdy trudności w nauce nakładają się na problemową sytuację rodziny, która przykładowo nie realizuje potrzeb ucznia, nie widzi znaczenia edukacji, nie posiada odpowiednich zasobów. Szczególnie wobec takiej sytuacji potrzebne jest szukanie rozwiązań systemowych. Zaplanowana strategia pomocy dziecku jest funkcją jego wieku. Im straszy uczeń tym w większym stopniu powinien on stanowić partnera rozwiązywania problemu. Wówczas działania opierają się na wyzwalaniu motywacji, inicjatywy i odpowiedzialności za własny proces edukacyjny.

1. Zadania nauczycieli oraz wychowawców :

- dokładne poznanie ucznia, określenie jego rzeczywistych potrzeb | i możliwości, sformułowanie zgodnych z nimi wymagań, równocześnie spójnych z obowiązującą podstawą programową.
- analiza dokumentacji: opinie, orzeczenia poradni psychologiczno- pedagogicznej, karty obserwacji ucznia, wyniki pomiaru dydaktycznego /zewnątrznego i wewnętrznego/; wywiady z rodzicami, nauczycielami, specjalistami; obserwacja dziecka; rozpoznawanie trudności w nauce i niepowodzeń szkolnych oraz uzdolnień dziecka, przeprowadzenie ankiet,
- stwarzanie wszystkim uczniom warunków do korzystania ze zorganizowanych form pomocy, jakie oferuje szkoła,
- kierowanie rodziców z uczniem do poradni w celu dokonania specjalistycznej diagnozy,
- nauczyciel buduje relację współpracy z uczniem, dostrzega jego starania, motywuje do nauki, dostosowuje swoje oddziaływania do jego specjalnych potrzeb edukacyjnych.
- poziom trudności dostosowuje do możliwości dziecka. Zachęca uczniów do pracy, do aktywnego udziału w zajęciach, zapobiega ich bierności. Przede wszystkim stara się

stworzyć jak najlepsze warunki do rozwoju dziecka, dając mu możliwość odniesienia sukcesu.

- wychowawca klasy dostarcza specjalistom diagnozującym ucznia konkretnej informacji (opis zachowań w określonych sytuacjach, a nie etykiety) o sposobie realizacji zadań szkolnych przez ucznia,
- szkoła stwarza dziecku warunki do nauki zgodnie ze wskazówkami poradni.
- nauczyciele uczestniczą w pracy zespołu wychowawczego strategię dla dziecka: udzielają informacji o dziecku, podają pomysły, jak mu pomóc, realizują wspólnie ustalone zadania na terenie szkoły oraz tworzą dla ucznia o specjalnych potrzebach indywidualny program edukacyjno – terapeutyczny,
- organizuje zajęcia, których celem jest wsparcie dziecka w opanowaniu treści i umiejętności zawartych w programie nauczania (zajęcia są prowadzone w sposób atrakcyjny dla dzieci i dostosowane do ich potrzeb), a także inne formy wsparcia w nauce, np. pomoc rówieśniczą.

6. Przewidywane efekty

Wśród zamierzonych skutków oddziaływań najistotniejsze to:

- kompensacja deficytów,
- rozwój ucznia ukierunkowany na jego sukces,
- uświadomienie uczniom ich potencjału twórczego,
- wdrożenie do systematycznej i samodzielnej pracy,
- rozwijanie i budowa zasobów ucznia.

7. Ewaluacja programu

1. Należy pamiętać o ciągłym i systematycznym utrwalaniu przez uczniów zdobytych i wypracowanych umiejętności.
2. Modyfikowanie programu w trakcie jego realizacji.
3. Podsumowanie programu po roku. Pozytywnym skutkiem tego programu powinna być zwiększona efektywność funkcjonowania ucznia w szkole wobec stawianych mu wymagań, wyzwań oraz jego własnych potrzeb rozwojowych, poznawczych, społecznych i emocjonalnych. Na koniec należałoby przeprowadzić ankietę wśród uczniów uczęszczających na zajęcia,

dotyczącą samooceny i ich stosunku do zajęć. Najlepszym zaś badaniem tego problemu będą wyniki osiągnięte przez uczniów na koniec roku szkolnego oraz promocja do klasy programowo wyższej.